

Monitorizarea mass-media în campania electorală pentru alegerea başcanului UTA Gagauz Yeri

Raport nr. 6
4 – 15 decembrie 2006

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

EURASIA FOUNDATION | Moldova Representative Office

The National Endowment for Democracy
Supporting freedom around the world

Proiectul “Alegeri Libere și Corecte pentru Guvernatorul (Bașcanul) Găgăuziei (Gagauz-Yeri)” este finanțat de Fundația Eurasia, Reprezentanța în Moldova cu surse ale Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), Agenției Suedeze pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională (SIDA/ASDI) și ale Fondului Național pentru Democrație, SUA.

Realizarea acestui proiect este posibilă datorită sprijinului financiar acordat de poporul american prin Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate în acest document aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția USAID sau guvernului american.

1. Date generale

1.1 Obiectivul proiectului: monitorizarea și informarea opiniei publice referitor la comportamentul mass-media în perioada electorală pentru alegerea bașcanului UTA Gagauz Yeri.

1.2 Perioada de monitorizare – 9 octombrie 2006 – 17 decembrie 2006 – cuprinde campania electorală cu două tururi de scrutin.

1.3 Criteriile de selectare a instituțiilor mass-media supuse monitorizării:

- forma de proprietate (publică și privată)
- audiența/ impactul
- limba difuzării

1.4 Mass-media monitorizate:

TV

Moldova 1, NIT, TV Găgăuzia

Radio

Radio Moldova, Radio Găgăuzia

Presa scrisă

„Nezavisimaia Moldova”, „Vesti Gagauzii” (Comrat), „Znamea” (Ciadîr-Lunga), „Stolița Comrat” (Comrat), „Panorama” (Vulcănești), „Nastoiășcee Znamea” (Ciadîr-Lunga).

1.5 Orarul monitorizării

TV

Luni-vineri

06:30 – 09:00 și 17:00 – 22:30

Sîmbătă-duminică

06:30 – 22:30

Radio

Luni-duminică

06:00 – 24:00

1.1 Cadrul metodologic

Metodologia monitorizării a fost elaborată de Oxford Media Research pentru proiectele de monitorizare ale Organizației Internaționale Campania Globală pentru Libertatea de Exprimare (OICGLE) “Articolul 19”. Caracteristicile acestei metodologii sunt următoarele: 1) folosirea unui spectru larg de indicatori cantitativi, inclusiv tipul, durata, tematica, circumstanțele mediatizării, subiecții știrilor, frecvența și durata aparițiilor anumitor persoane în buletinele de știri, sursele știrilor. 2) componenta calitativă mai dezvoltată decât în alte metodologii, stabilindu-se părtinirea postului monitorizat în reflectarea evenimentelor. Aceasta se face prin metode calitative, care includ evaluarea contextului și a factorilor care influențează comportamentul mass-media: fiecare știre este supusă unei evaluări de conținut și de context, pentru a determina dacă sunt favorabile sau defavorabile unui sau altui partid /unei sau altei formațiuni politice. Un conținut și/sau un context al știrii pozitiv ori negativ nu indică neapărat tendențiozitatea sau partizanatul postului care difuzează

știrea. E posibil ca știrea să favorizeze sau să defavorizeze pe unul dintre subiecți, și, cu toate acestea, să fie echidistantă și corectă din punct de vedere profesional. Numai dacă există tendința, pe o anumită perioadă de timp, ca unul dintre subiecți să fie favorizat sau defavorizat, atunci se consideră că e vorba despre un dezechilibru.

1.7 Echipa

Proiectul este realizat de către Asociația Presei Independente (API), în parteneriat cu Centrul Independent de Jurnalism (CIJ), în cadrul proiectului „Alegeri Libere și Corecte pentru Guvernatorul (Bașcanul) Găgăuziei (Gagauz–Yeri)”.

2. Candidați înregistrați de către Comisia Electorală Centrală a UTA Gagauz Yeri pentru alegerile bașcanului:

Gheorghe Tabunșcic, independent
Alexandr Stoianoglo, independent
Nicolai Dudoglo, independent
Mihail Formuzal, independent

3. Concluzii generale

Radio și TV

În turul doi de scrutin pentru alegerea guvernatorului UTA Găgăuz Yeri, posturile radio și TV, supuse monitorizării, au manifestat un comportament relativ echilibrat, cu o ușoară favorizare a candidatului independent Nicolai Dudoglo, în contextul unei implicări foarte pasive atât a posturilor naționale, cât și a celor regionale.

TV Moldova 1, NIT și Radio Moldova au prezentat pe larg desfășurarea alegerilor guvernatorului UTA Găgăuzia în ziua de 3 decembrie, ca mai apoi să abandoneze reflectarea acestor alegeri. *Moldova 1 și Radio Moldova* au difuzat doar știrea cu declarația lui A. Stoianoglo precum că nu a chemat alegătorii să-l susțină în turul doi pe M. Formuzal, știre care-l defavorizează indirect pe M. Formuzal.

După anunțarea rezultatelor din turul întâi, numărul de știri care i-au vizat, direct sau indirect, pe concurenți electorali la *TV* și *Radio Găgăuzia* s-a redus drastic, până la 1 știre în două sau trei zile. Ambele posturi au difuzat preponderent emisiuni de educație electorală pregătite de LADOM și ADEPT și publicitate electorală a candidaților. *TV Găgăuzia* a difuzat o știre despre inaugurarea în municipiul Comrat a unui apeduct ce asigură cu apă două sectoare ale acestui oraș. Această știre îl favorizează indirect pe candidatul N. Dudoglo, care este primarul Comratului.

La *Radio Găgăuzia* și *TV Găgăuzia* au fost organizate dezbateri electorale cu participarea ambilor candidați, care au trebuit să răspundă la întrebările radioascultătorilor și telespectatorilor. Moderatorii nu au formulat întrebări.

Presa scrisă

Presa scrisă, care în turul întâi l-a favorizat pe actualul bașcan Gheorghe Tabunșcic, s-a manifestat ușor de partea actualului primar de Comrat Nicolai Dudoglo, defavorizându-l pe Mihail Formuzal.

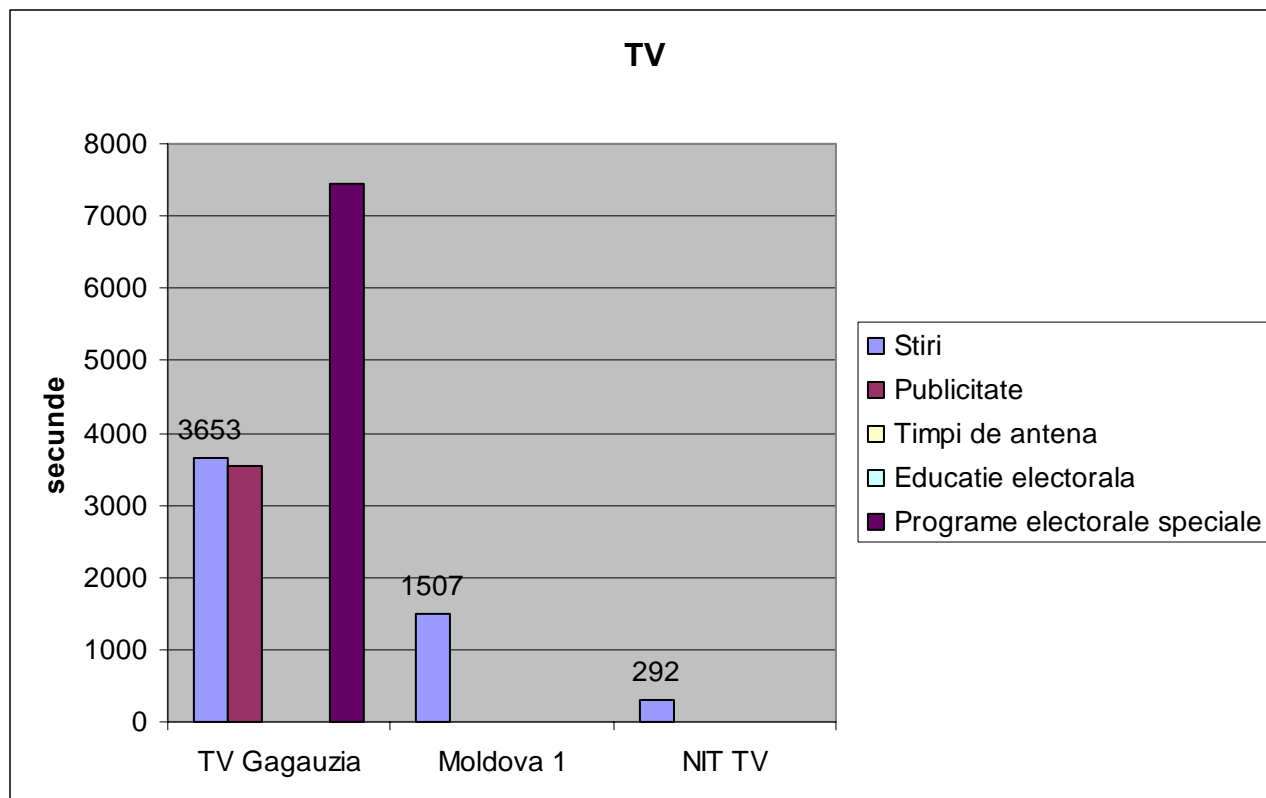
4. Datele monitorizării

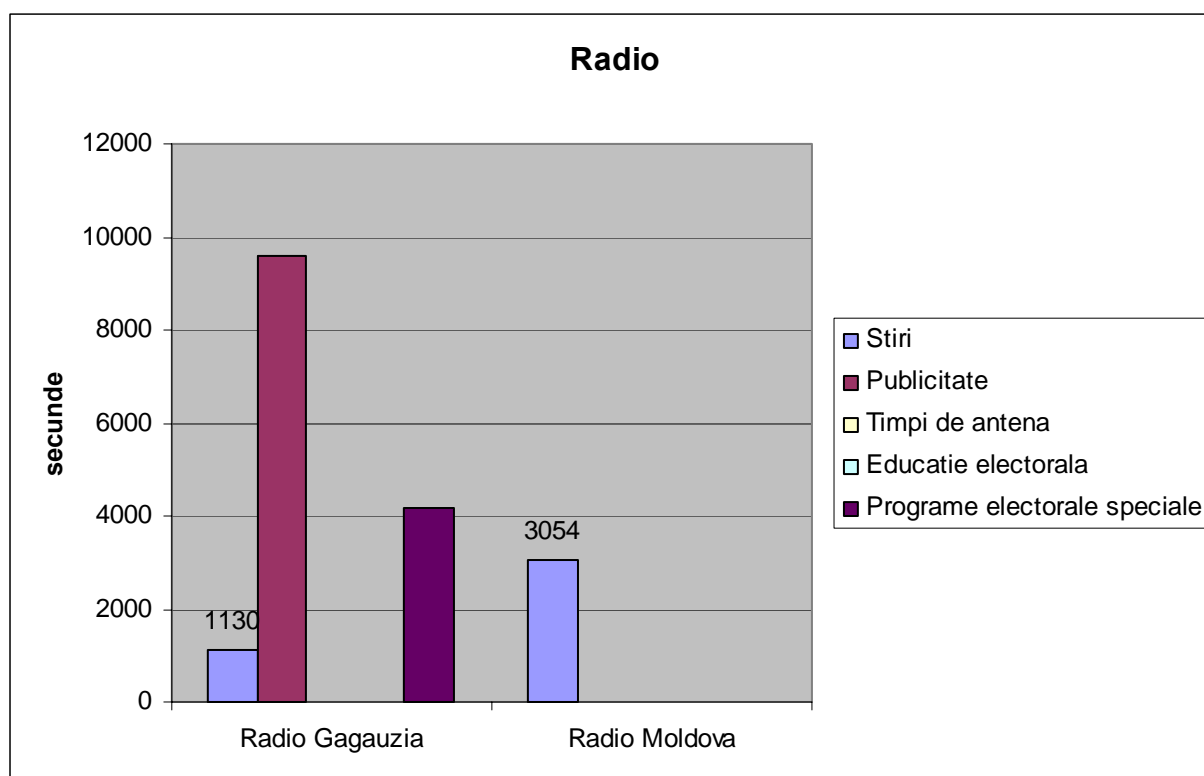
4.1 Implicarea în campania electorală

4.1.1 Radio și TV

În perioada 4 – 15 decembrie 2006, implicarea posturilor cu acoperire națională *TV Moldova*, *Radio Moldova* și *NIT* s-a rezumat în temei la reflectarea rezultatelor primului tur de scrutin.

TV Găgăuzia a sporit volumul dezbaterilor electorale, iar la *Radio Găgăuzia* a prevalat publicitatea electorală.

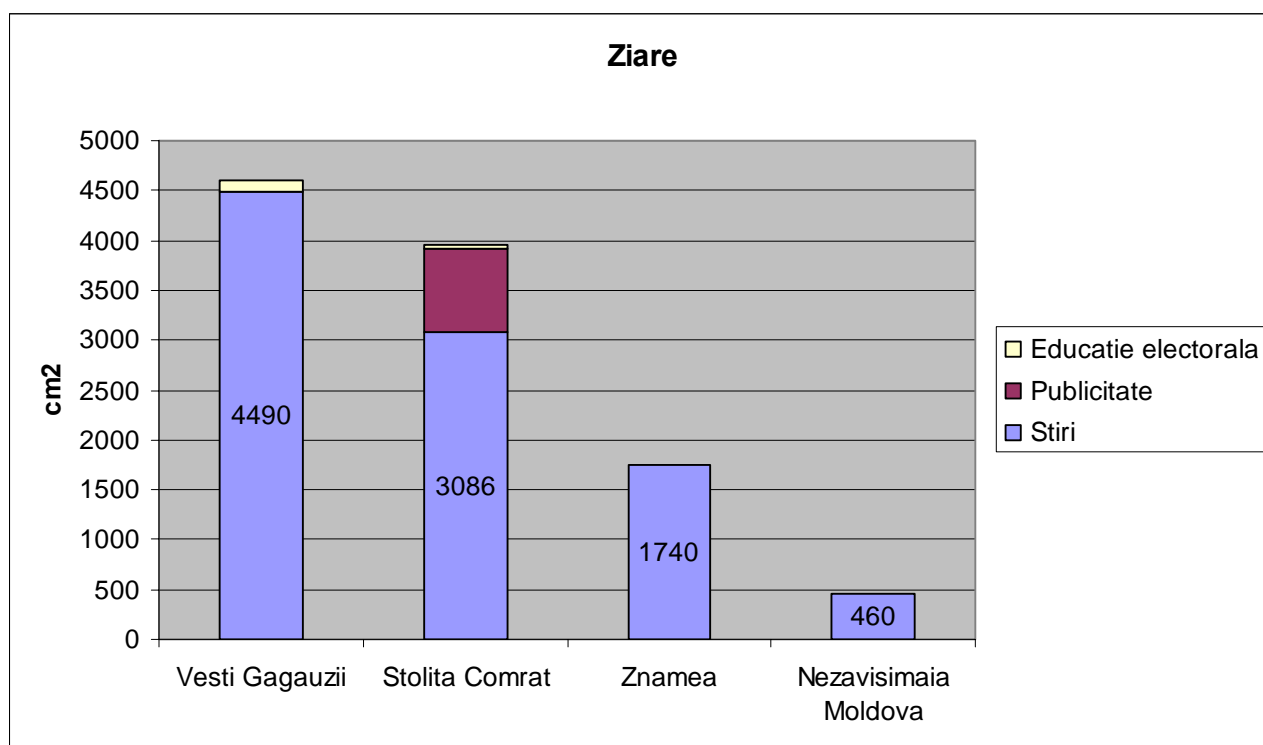
4.1.2 Ziare

În prima săptămână după scrutinul din 3 decembrie, ziarul „Vesti Gagauzii” a publicat numai o știre electorală, anunțând locuitorii Gagauz Yeri despre rezultatele primului tur al alegerilor. E de remarcat că în perioada monitorizată „Vesti Gagauzii” a apărut numai de 2 ori, pe când anterior scotea de sub tipar 2 ediții pe săptămână.

Ziarul național „Nezavisimaia Moldova” a scris cel mai puțin despre alegerile din autonomie. În prima săptămână după alegerile din 3 decembrie, „Nezavisimaia Moldova” a publicat 3 știri cu caracter electoral, în care a scris neutru sau i-a defavorizat pe ambii candidați. Săptămâna trecută, „NM” nu a publicat un cuvânt despre alegerile din autonomie.

„Stolița Comrat” a fost unicul ziar care a publicat publicitate electorală în perioada monitorizată, plătită din fondul electoral al candidatului Nicolai Dudoglo. În plus, numai „Stolița Comrat” i-a citat pe cei doi candidați rămași în cursa electorală. Durata intervenției lui Nicolai Dudoglo a fost de 48 cm², pe când a lui Mihail Formuzal – 39 cm².

La fel ca și „Vesti Gagauzii”, în prima săptămână după scrutinul din 3 decembrie, ziarul „Znamea” a fost zgârcit în cuvinte privitor la alegerile din autonomie.

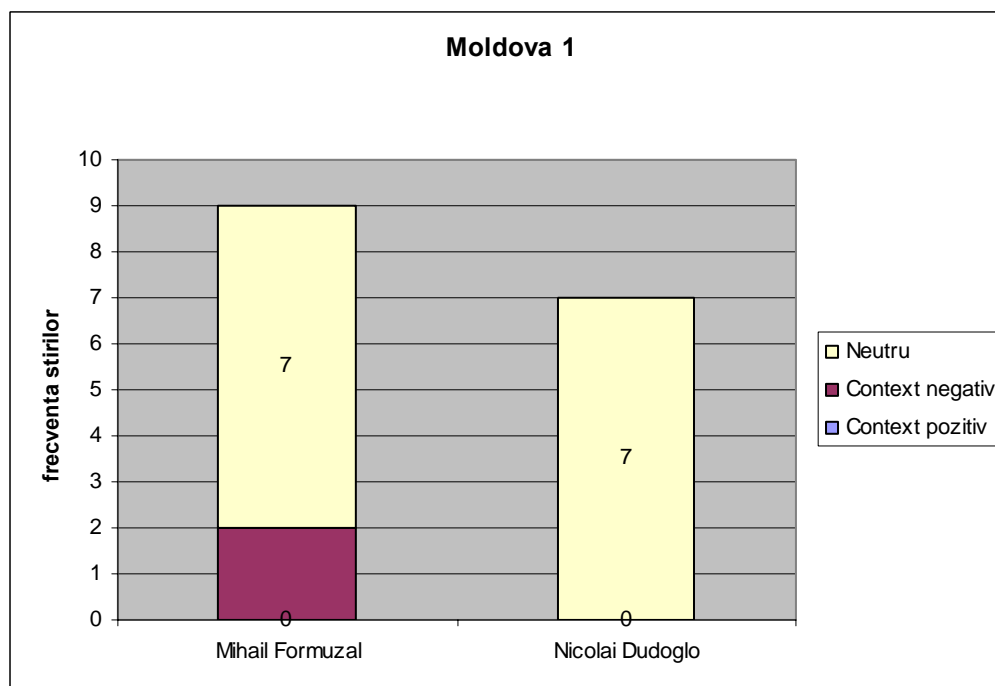

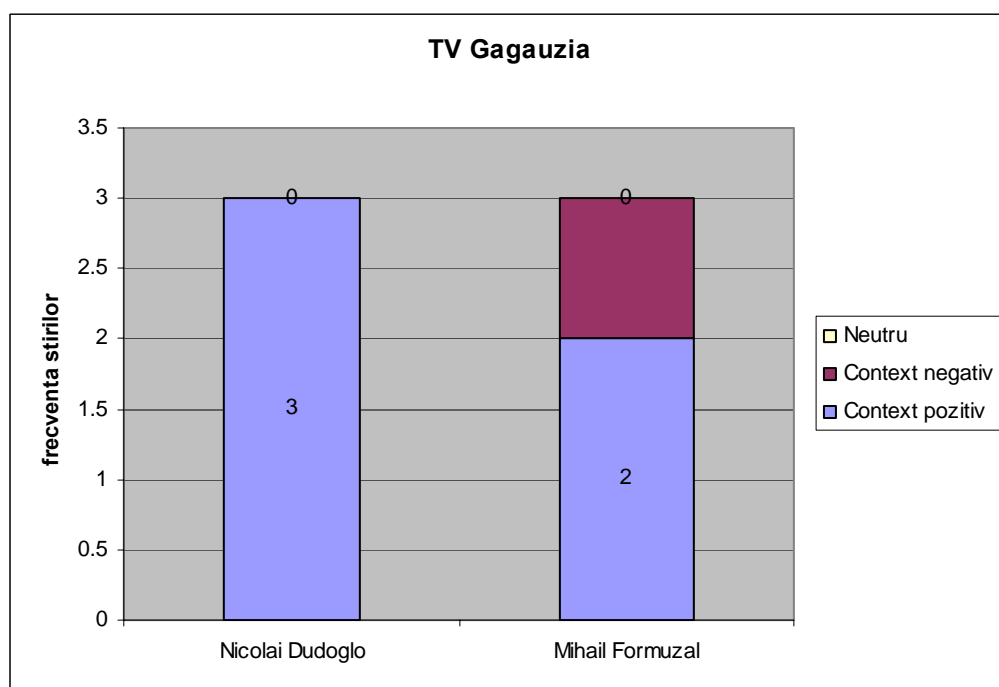
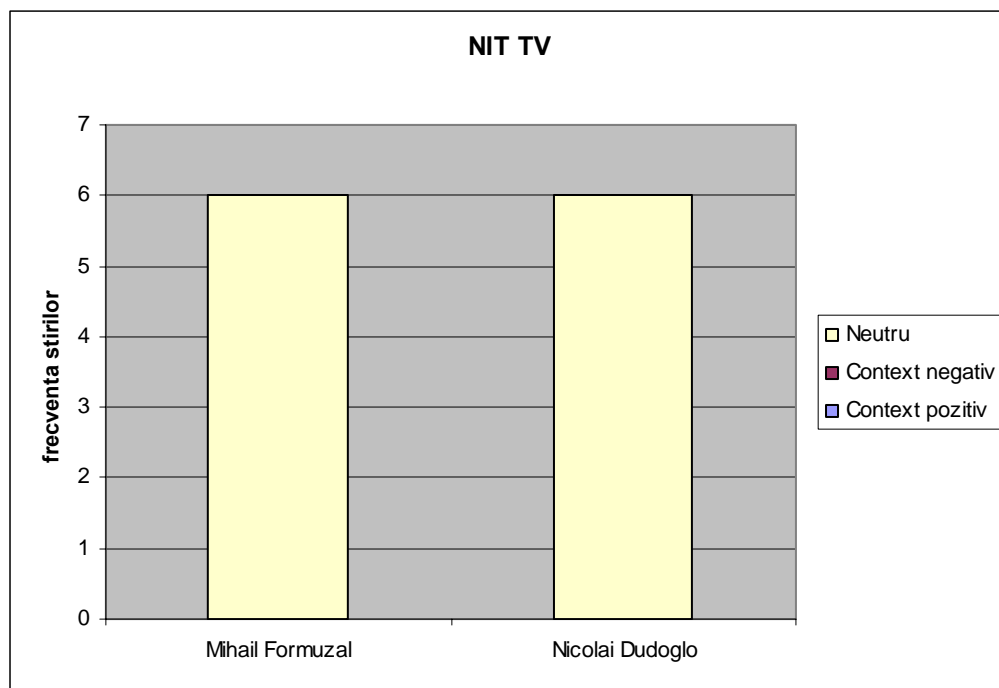
4.2 Candidații vizați, direct sau indirect, în buletinele de știri, frecvența și contextul mediatizării.

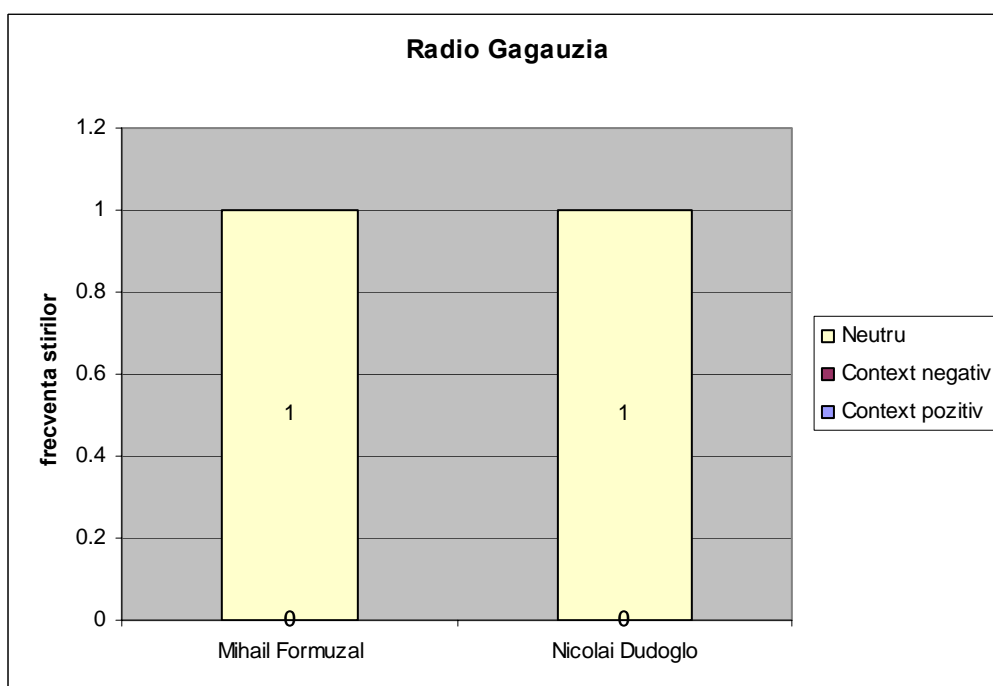
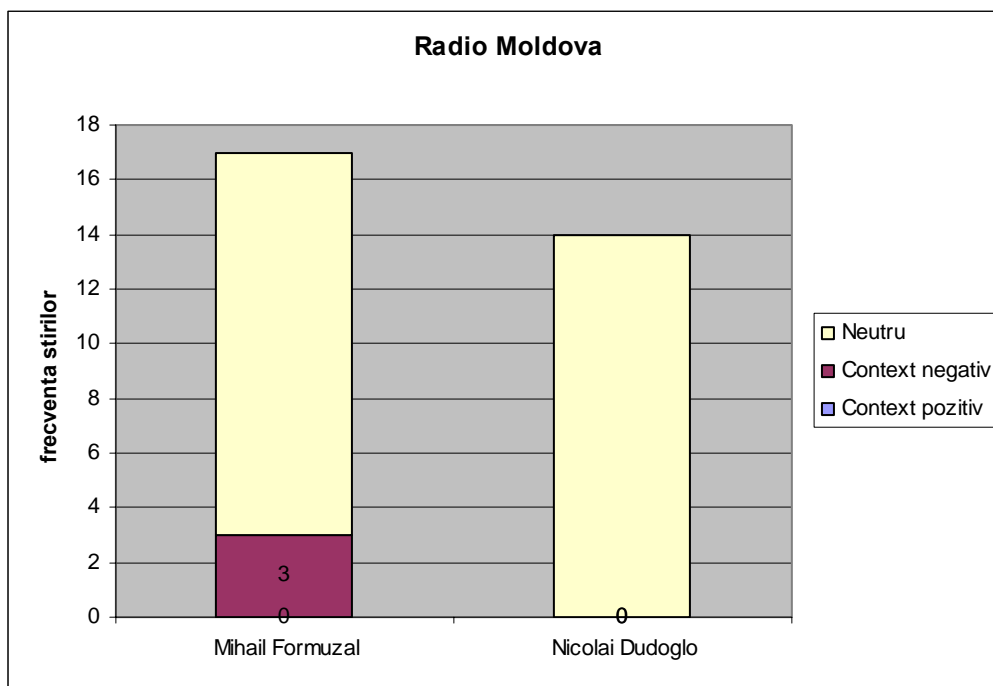
4.2.1 Radio și TV*

TV Moldova 1 și *Radio Moldova 1* a favorizat, indirect, pe candidatul Nicolai Duduoglo, transmițând declarația lui A. Stoianoglo că nu-l va sprijini în turul doi pe Mihail Formuzal.

TV Găgăuzia a difuzat știrea privind inaugurarea în mun. Comrat (primar este N.Dudoglo), a unui apeduct ce asigură cu apă două sectoare ale acestui oraș.

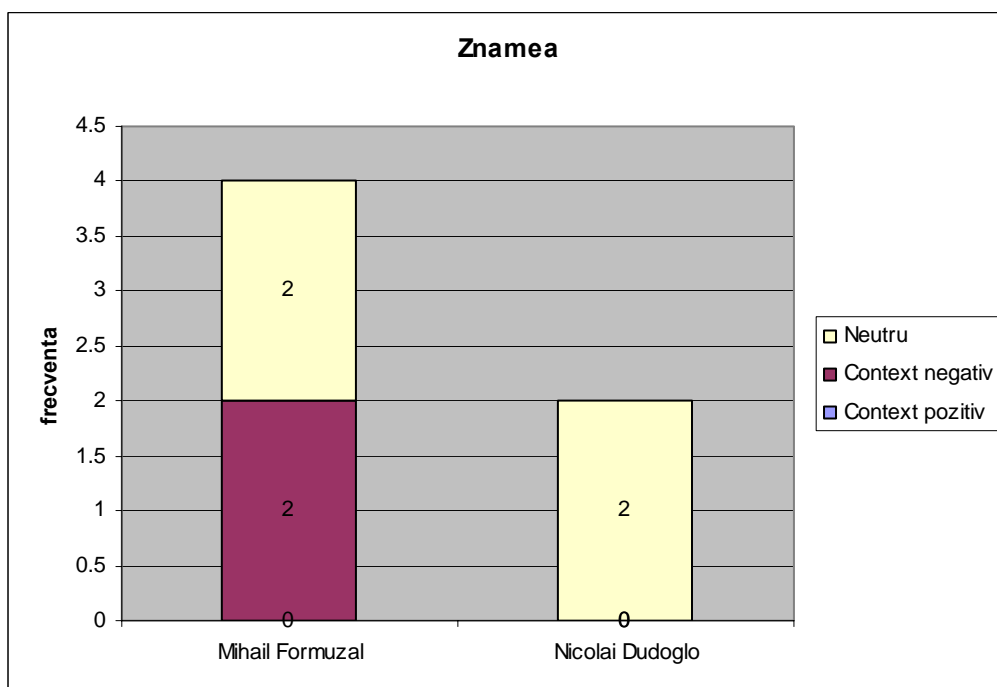
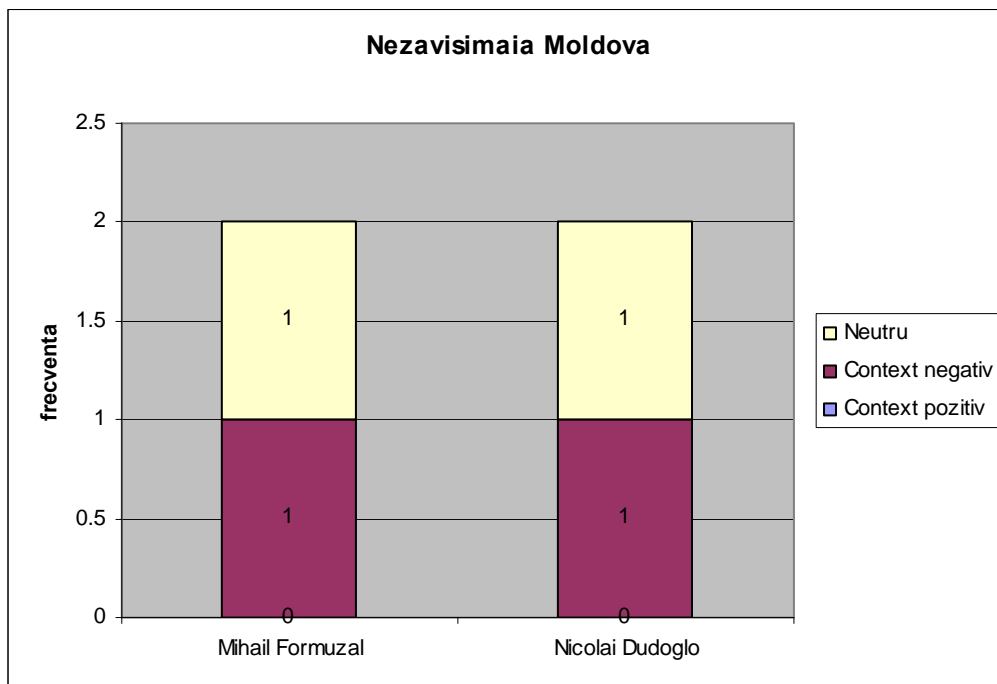

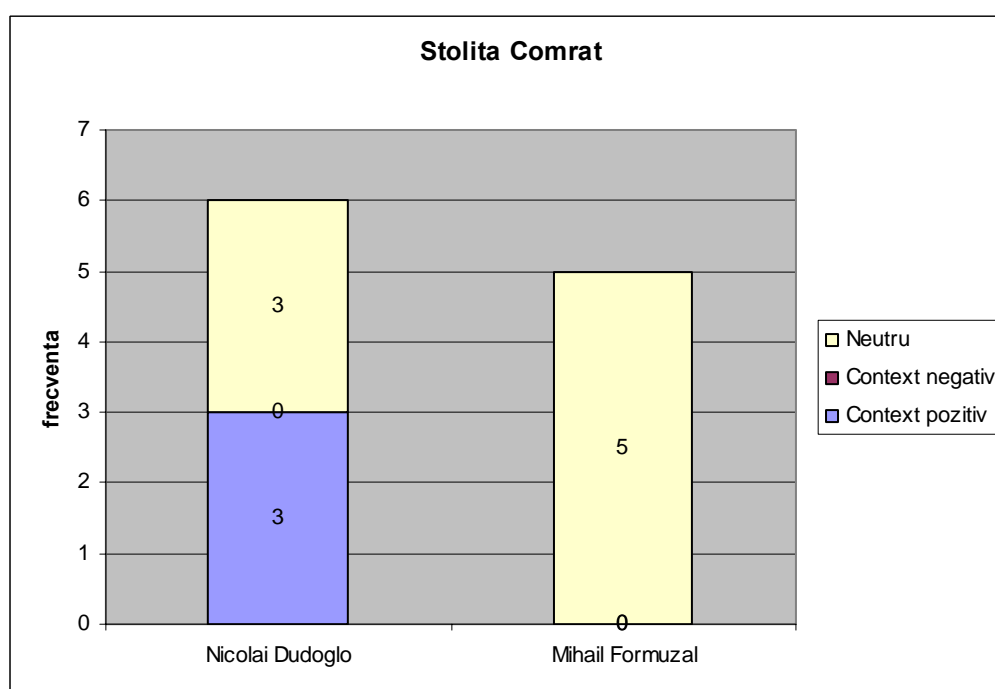
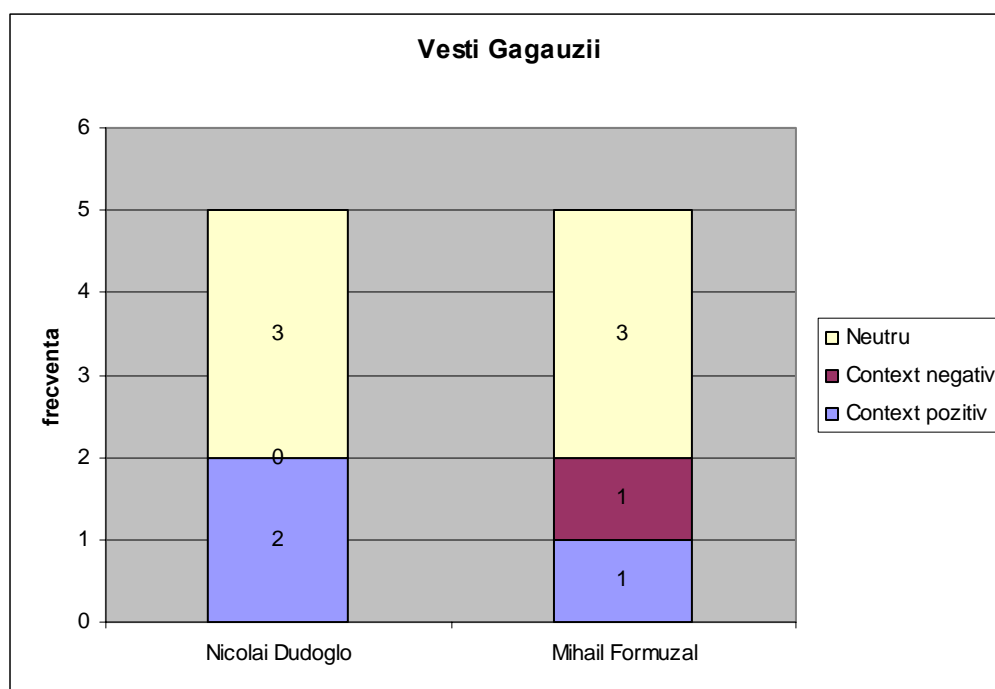
4.2.3 Presa scrisă

Candidatul independent Nicolai Dudoglo a beneficiat de articole favorizante în ziarele publice locale „Stolița Comrat” (Comrat) și „Vesti Gagauzii” (Comrat). „Znamea” (Ceadâr-Lunga) a păstrat neutralitatea în raport cu primarul de Comrat, criticându-l pe Mihail Formuzal. Pe de altă parte, ziarul național „Nezavisimaia Moldova” nu a favorizat nici pe unul dintre candidații rămași în cursa pentru postul de guvernator al autonomiei.

„Vesti Gagauzii” a publicat 2 articole în susținerea actualului primar al Comratului și l-a defavorizat într-o știre electorală pe Mihail Formuzal.

„Stolița” l-a favorizat în 3 știri electorale pe actualul primar de Comrat, totodată prezentându-l în context neutru pe Mihail Formuzal.

*Din motive tehnice lipsesc datele din 2 - 6 decembrie pentru *Radio Găgăuzia*. Lipsa acestor date nu modifică concluziile generale.